

Crna Gora
MINISTARSTVO ODŽRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
PODGORICA

Primljeno: 10. 04. 2014			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
	04-58/15		

NACIONALNA TURISTIČKA ORGANIZACIJA CRNE GORE
BROJ: 02/02-196
PODGORICA, 10. 04. 2004 g.

Nacionalna turistička organizacija Crne Gore
Bul. Sv. Petra Cetinjskog 130
81000 Podgorica, Crna Gora
Tel.: +382 77 100 003
Fax: +382 77 100 009
E-mail: info@montenegro.travel
www.montenegro.travel

INFORMACIJA O FESTIVALU "EXIT" – SEA DANCE Budva

Festival Sea Dance je planiran da se održi od 15. – 17. jula 2014. na plaži Jaz u okviru svjetski poznatog muzičkog Festivala "Exit"

Strateški cilj razvoja turizma Crne Gore, između ostalog, odnosi se i na diverzifikaciju turističke ponude. Muzičke, kulturne i sportske manifestacije, posebno one koje su međunarodnog karaktera, predstavljaju značajan segment turističkog proizvoda jedne zemlje i imaju veliki uticaj na razvoj same destinacije. Takođe, predstavljaju i dobar vid promocije te zemlje.

Iskustva i trendovi ukazuju da manifestacijski turizam ima veliku ulogu u kreiranju turističke ponude destinacije i iz tog razloga sve je više organizovanih muzičkih i kulturnih događaja u regionu. Muzičke manifestacije i ostali događaji veoma su značajan pokretač u turizmu i prema brojnim istraživanjima u stalnom su porastu. Organizovanje i ulaganje sredstava u manifestacijske događaje ima multiplikovane efekte: privlačenje turista, unapređenja infrastrukturnih i turističkih kapaciteta destinacije, kao i jačanje imidža destinacije.

Osim toga, kada je riječ o muzičkim festivalima međunarodnog karaktera, koji su posjećeni od strane, uglavnom, mlađe populacije, treba imati u vidu i značaj razvoja omladinskog turizma, kao jednog od najbrže rastućih segmenata, koji, prema podacima Svjetske turističke organizacije, čini 20-25% svjetskog turističkog tržišta. U svijetu se, godišnje, realizuje nešto oko 200 miliona omladinskih putovanja, a procjena je da je oko 80 miliona mladih Evropljana upražnjava ova putovanja.

Manifestacije, iako se obično organizuju jednom godišnje, specifičan su proizvod koji ima vrlo jak uticaj na kreiranje imidža mjesta u kojem se održavaju. Turisti koji ih pohađaju čine najširu populaciju i najčešće im posjeta konkretnom događaju predstavlja ili kratki odmor, ili dopunski odmor.

Treba imati u vidu činjenicu da se tzv. „event“ industrija, koja podrazumijeva organizovanje festivala, sportskih, kulturnih i raznih drugih manifestacija, vrlo brzo razvija i postaje sve složenija i uticajnija na turizam kao privrednu djelatnost.

Dalje, značajno je i to da se promocija destinacije vrši i prije održavanja samog događaja, zatim tokom samog događaja i izvještavanja sa mjesta događanja, kao i nakon njegovog završetka, kada učesnici svoje utiske „odnose“ sa sobom i dijele ih sa svojim prijateljima, porodicom, kolegama. Poznata je „ovisnost“ mlađe populacije o društvenim mrežama i postavljanje „postova“ u realnom vremenu sa ovakvih događaja (komentari, fotografije, blogovi...). To, naravno, takođe generiše interesovanje za mjestom održavanja događaja.

Stoga, prilikom organizovanja velikih manifestacija i festivala, neophodno je neposredno i aktivno učešće svih relevantnih institucija, kako na lokalnom tako i na državnom nivou, i to u svakoj fazi njihove pripreme i realizacije, kako bi cjelokupan događaj bio kvalitetno realizovan.

„Mega“ događaji, poput koncerta Madonne, Rolling Stones-a, su „jednokratni“ događaji, prije svega organizovani u cilju podizanja nivoa svijesti o postojanju, kao i prestižnosti same destinacije. Ovakvi i slični događaji, dugoročno posmatrano, opravdana su i poželjna investicija, sa stanovišta dodatnog pozicioniranja destinacije. Rezultati koji se ostvaruju organizovanjem mega događaja (na globalnom nivou olimpijada, expo, itd.) su dalekosežni i od posebnog značaja za državu u kojoj se organizuju.

Primjera radi, analizirajući aktivnosti zemalja iz okruženja, u saznanju smo da je Hrvatska turistička zajednica u 2013. godini objavila Javni poziv za dodjelu podrške manifestacijama od regionalnog, nacionalnog i/ili međunarodnog značaja kao glavnog motiva dolaska turista u destinaciju, u iznosu od 430.000 €.

Osim toga, u cilju stvaranja što boljih preduslova za uspješnost u organizovanju festivalskih manifestacija, Vlada Hrvatske smanjila je stopu PDV-a, sa 25% na 10% za koncertne ulaznice. Kao rezultat pomenutih aktivnosti, u Hrvatskoj je prošle godine održano desetak festivala koji su bili dobro posjećeni i izuzetno promovisani i preporučeni od strane inostranih medija: Huffington Post-a, National Geographic traveler-a, CNN International i dr.

Najznačajniji muzički festivali u Hrvatskoj, kao najbližoj destinaciji, su sljedeći:

1. **Hideout fest** (plaža Zrće, Pag) održava se krajem juna i početkom jula. Festival okupi oko 10.000 posjetilaca,
2. **Fresh Island festival** (plaža Zrće, Pag) jul mjesec (prošle godine samo prve večeri festival je okupio 4.000 posjetilaca),
3. **Ultra Europe Music Festival** u Splitu (50.000 posjetilaca)
4. **In Music Zagreb**, jezero Jarun, kraj juna,
5. **Outlook festival** u Puli koji posjećuje veliki broj turista i sa tržišta Velike Britanije. Održava se u septembru i privuče oko 20.000 posjetilaca,
6. **Umagination**, Umag, jun mjesec (10.000 do 12.000 posjetilaca),
7. **Revelin Festival** u Dubrovniku

U Hrvatskoj festivalski turizam donosi oko 100 miliona € prihoda godišnje.

U Crnoj Gori se, na godišnjem nivou, u period od maja do septembra mjeseca, organizuje 17 muzičkih festivala, i to u svim primorskim opštinama, na Cetinju, Podgorici, Nikšiću i u Beranama. *Pregled muzičkih festivala u Crnoj Gori 2014* dat je u prilogu materijala.

FESTIVAL „EXIT“

Festival „Exit“ po ocjeni vodećih globalnih medija: CNN-a, BBC-a, Times-a, Guardian-a, MTV-a i dr. predstavlja jedan od najpopularnijih svjetskih muzičkih festivala.

Takođe, ovaj festival je jedna od najuspješnijih investicija u Srbiji i dobar primjer privatno – javnog partnerstva. Festival „Exit“ je proglašen za najbolji veliki evropski festival 2013. (EFA) u konkurenciji više od 360 festivala iz 34 zemlje.

Zahvaljujući vrhunskoj međunarodnoj reputaciji festivala, Novi Sad za vrijeme „Exit“ svake godine posjeti više desetina hiljada turista iz cijelog svijeta, od Australije do Kanade. Direktni ekonomski doprinos posjetilaca Exit na turističku privredu Novog Sada i Srbije, prema nezavisnim istraživanjima USAID-a i Ministarstva ekonomije Srbije, iznosi oko 15 miliona eura godišnje, odnosno od osnivanja festivala 2000. godine do danas u Srbiju se slije 100 miliona eura.

Plan „Exit“ tima je da 2014. napravi veliki iskorak ka formiranju nove svjetske kulturno – turističke atrakcije i organizuje megafestival na dvije lokacije, u dvije države, na Novosadskoj tvrđavi (kulturno – istorijskom spomeniku) i na plaži Jaz.

ZNAČAJ ODRŽAVANJA FESTIVALA U CRNOJ GORI

Organizovanje Sea Dance festivala imaće multiplikovane efekte: privlačenje turista (u ovom slučaju kako obogaćivanje ponude Budvanske rivijere i jačanje imidža destinacije. Cilj je dakle da se pozicija Budve, kao top destinacije Regiona, centra zabave i dešavanja, prenese još snažnije i van granica Regiona, da se privuku nove ciljne grupe i poveća turistički promet.

Smatramo da ovako veliki promotivni muzički događaj zavrjeđuje da dobije punu finansijsku i logističku podršku Vlade Crne Gore. Značaj održavanja ovog festivala ogleda se kroz:

- pozicioniranje Sea Dance Festivala kao najvećeg i najboljeg festivala na Jadranu i istočnom Sredozemlju. Cilj je da Sea Dance festival bude najbolji novi festival u Evropi
- procjena je da će se od pomenutog festivala generišeti prihod od oko deset miliona eura
- rast broja gostiju iz Zapadne Evrope
- neprocjenljiv marketinški i PR doprinos promociji Crne Gore kao urbane svjetske turističke destinacije u kojoj se organizuju inovativni i globalno atraktivni sadržaji
- dovođenje brenda kao što je „Exit“ može doprinijeti pozitivnom imidžu Budve. Kalendar dešavanja u Budvi i Crnoj Gori bi na taj način bio značajno obogaćen, dok su promotivne aktivnosti samog događaja znatno olakšane, jer nije riječ o nepoznatom i novom događaju, već o globalno poznatom eventu
- saradnja sa EU, jačanje regionalne saradnje kroz razvoj turizma, ekonomije i povezivanja mladih iz regiona (u toku su pregovori sa Delegacijom EU oko dolaska visokih evropskih zvaničnika na EXIT i/ili Sea Dance Festival)

Uzimajući u obzir ove činjenice, opština Budva je, početkom decembra 2013. godine, potpisala Sporazum o saradnji sa EXIT Tim-om, kojim su okvirno definisana međusobna prava, obaveze i odgovornosti vezano za organizaciju festivala EXIT u julu 2014. godini, na lokaciji plaže Jaz u Budvi. Sporazum dostavljamo u prilogu materijala.

U cilju realizacije navedenih obaveza, opština Budva je već preduzela konkretne aktivnosti, tako što je Budžetom za 2014 predvidjela sredstva podrške „Exit“-u u iznosu od 400.000,00 €, aktivno se uključila u promociju ovog događaja i u sklopu toga u promociju Crne Gore i Budve, uz realizaciju aktivnosti na planu uspostavljanja saradnje sa ostalim subjektima u Crnoj Gori. Izvod iz Budžeta opštine Budva za 2014. godinu dostavljamo u prilogu materijala.

Predviđeno je da Lokalna turistička organizacija Budve participira sa 100.000,00 € u organizaciji EXIT-a.

Strane potpisnice su se obavezale da će u narednom periodu potpisati ugovor, koji će precizno regulisati sve pravne i komercijalne detalje organizacije EXIT festivala i pratećih aktivnosti.

Ugovorne strane, odnosno opština Budva i „Exit“ tim su se obavezale da, u skladu sa potpisanim sporazumom, zajednički rade na obezbjeđivanju dodatne podrške kako bi Festival bio održan prema najvišim profesionalnim standardima, što se posebno odnosi na:

- lobiranje za finansijsku i logističku podršku Vlade Crne Gore i
- obezbjeđivanje komercijalnih sponzora Festivala.

Važno je napomenuti i da je jedan od ključnih motiva za donošenje odluke o saradnji sa "Exit"-om to što je najveći broj stranih gostiju na Festivalu u Novom Sadu, tokom prethodnih godina bio iz Velike Britanije i Holandije. Procjena je da bi gosti sa ovih tržišta, kod nas još nedovoljno prisutnih, mogli imati dobar motiv ubuduće za dolazak na naše Primorje. Drugo, dominantna klijentela na Festivalu "Exit" su gosti koji su uglavnom zainteresovani za privatni smještaj i kampove, koji su inače, u periodu tzv. "julske rupe" slabije popunjeni.

Interesovanje za ovogodišnji festival je veliko, a do sada je već 11 hiljada ljudi obezbijedilo karte za Sea Dance Festival na Jazu (inače, u prosjeku glavna prodaja karata je 15 dana pred festival).

Dogovoreno je da se zbog značaja Projekta uključe opština Tivat (gdje se organizuje jednodnevni događaj) i opština Kotor.

Takođe, neophodno je iz razloga kvalitetnog organizovanja događaja uključiti dodatne kapacitete MUP-a i Ministarstva zdravlja (policija, hitna pomoć, zdravstvena zaštita).

Dogovoreno je formiranje operativnog tima kojim će rukovoditi opština Budva, a u kojem će biti i predstavnici opštine Tivat i Kotor, predstavnici lokalnih komunalnih i javnih preduzeća opštine Budva, direktor NTO, predstavnik MORT, predstavnik Kabineta podpredsjednika Vlade Igora Lukšića, predstavnik MUP, predstavnik Ministarstva zdravlja.

U cilju realizacije ovog projekta neophodno je usvojiti sljedeće zaključke:

1. predstavnik države u organizacionom timu je Saša Radović, direktor Nacionalne turističke organizacija Crne Gore (koordinator državne organizacije)
2. zadužuju se Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo unutrašnjih poslova da predlože svoje predstavnike u Organizacionom odboru,
3. zadužuje se Nacionalne turističke organizacija Crne Gore, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo zdravlja da obezbijede preduslove iz svojih nadležnosti za kvalitetnu organizaciju ovog projekta – EXIT-a
4. zadužuje se Ministarstvo održivog razvoja i turizma da za realizaciju ovog projekta iz svog budžeta prenese na račun Nacionalne turističke organizacija Crne Gore sredstva u iznosu od 100.000.00 €, koja će se shodno potpisanom Ugovoru NTO-a sa organizatorima uplatiti kao podrška Vlade Crne Gore.
5. preporučuje se opštini Tivat i opštini Kotor da sagledaju mogućnosti podrške realizacije ovog Projekta u vidu finansijske participacije,
6. zadužuje se Ministarstvo održivog razvoja i turizma da u saradnji sa Montenegro Airlinesom i Željezničkom infrastrukturom Crne Gore i organizatorima Festivala sagleda mogućnost reduciranja cijena karata prevoza za učesnike See Dance festival.

 Direktor
Saša Radović